

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Štěpána Výborného a Petra Šuránka v právní věci žalobkyně: **TREPART s.r.o.**, sídlem Pištěkova 782/3, Praha 4, zastoupená JUDr. Martinem Soukupem, Ph.D., advokátem, sídlem Římská 2575/31a, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, sídlem Palackého nám. 375/4, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2024, č. j. MZDR 7794/2023-5/PRO, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 10. 2024, č. j. 17 Ad 8/2024-51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku žalovaný změnil rozhodnutí Hygienické stanice hlavního města Prahy (dále jen „hygienická stanice“ nebo též „prvostupňový správní orgán“) ze dne 24. 1. 2023, č. j. HSHMP 03078/2023. Tímto rozhodnutím (ve znění po změně provedené žalovaným) byla žalobkyně jako zaměstnavatelka podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně

některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“), uznána vinnou ze čtyř přestupků na úseku ochrany zdraví při práci a zajištění pracovnělékařských služeb v souvislosti s porušením povinností při demolici objektu SO 02 (Sociálně administrativní budova) v areálu bývalých Michelských pekáren v Praze 4 v březnu 2020. Objekt obsahoval na severní straně tzv. boletické panely, jejichž součástí byl azbest.

[2] Protiprávní jednání spočívalo konkrétně v tom, že žalobkyně:

- v rozporu s § 41 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví neohlásila nejméně 30 dnů před zahájením prací příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví práce, při nichž jsou nebo mohou být jeho zaměstnanci exponováni azbestu,
- v rozporu s § 7 odst. 3 zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (dále jen „zákon o BOZP“), ve spojení s § 21 odst. 2 písm. d) nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (dále jen „nařízení“), nezajistila, aby byly práce s azbestem vykonávány v kontrolovaném pásmu,
- nepřijala v souvislosti demoličními pracemi k omezení působení rizikového faktoru, a to prach – azbestová vlákna, stanovená minimální opatření k ochraně zdraví svých zaměstnanců při práci, konkrétně:
 - v rozporu s § 7 odst. 1 větou druhou a odst. 7 zákona o BOZP ve spojení s § 104 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a § 21 odst. 2 písm. e) nařízení nevybavila své zaměstnance pracovním oděvem a osobními ochrannými pracovními prostředky k zamezení expozice azbestu dýchacím ústrojím, ačkoliv pracovali na stavbě v době, kdy probíhala demolice objektu SO 02 stavební technikou, která mobilním ramenem trhala tzv. boletické panely,
 - v rozporu s § 7 odst. 1 větou druhou a odst. 7 zákona o BOZP ve spojení s § 21 odst. 2 písm. a) nařízení nezvolila technologické postupy při odstraňování azbestu tak, aby se předcházelo uvolňování azbestového prachu do ovzduší (při trhání panelů bylo realizováno pouze zkrápění vodou do výšky cca 1. podlaží objektu), tj. žalobkyně uvolňování azbestového prachu do ovzduší nepředcházela,
 - v rozporu s § 7 odst. 1 větou druhou a odst. 7 zákona o BOZP ve spojení s § 21 odst. 2 písm. c) nařízení neodstraňovala odpad obsahující azbest předepsaným způsobem, tj. odpad s azbestem nebyl sbírán a odstraňován z pracoviště co nejrychleji a nebyl ukládán do neprodyšně utěsněného obalu opatřeného štítkem obsahujícím upozornění, že obsahuje azbest, neboť suť, respektive nebezpečný odpad s obsahem azbestu, po demolici objektu SO 02 zůstal ode dne 5. 3. 2020 do května 2020 na místě stavby a žalobkyně zajistila až dodatečně, subdodavatelsky, odstranění jen části materiálu s azbestem ze stavební suti, který byl pohledově nalezen,
 - v rozporu s § 7 odst. 1 větou druhou a odst. 7 zákona o BOZP ve spojení s § 21 odst. 2 písm. b) nařízení nezajistila odstranění azbestu a materiálu obsahujícího azbest před vlastní demolicí objektu SO 02, jelikož podle kontrolního zjištění na základě samosběrných videí ze stavby při realizaci demolice předmětného objektu byly tzv. boletické panely na severní straně objektu SO 02 zachovány a demolovány současně se stavbou, a to stavební technikou, která je mobilním ramenem trhala,
- v rozporu s § 103 odst. 1 písm. a) zákoníku práce připustila, aby její zaměstnanec na pozici strojník vykonával práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho zdravotní způsobilosti, neboť u něho před

pokračování

vznikem pracovního poměru nebyla provedena v rozporu s § 59 odst. 1 písm. b) zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, vstupní lékařská prohlídka, a tento zaměstnanec se tudíž ve smyslu § 59 odst. 1 věty poslední uvedeného zákona považoval za zdravotně nezpůsobilého k výkonu práce, k níž byl zařazen, přičemž popsáný protiprávní stav trval od vzniku pracovního poměru dne 16. 3. 2020 do dne 2. 6. 2020, kdy byla provedena vstupní lékařská prohlídka.

[3] Za uvedené přestupky byl žalobkyni uložen úhrnný trest – pokuta ve výši 500 000 Kč. Žalovaný v odvolacím řízení snížil původní výši uložené pokuty o 1 000 000 Kč.

[4] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. Při posuzování žalobní námitky týkající se tvrzené podjatosti správního orgánu vycházel městský soud z podání ze dne 18. 2. 2022, v němž žalobkyně uvedla, že ze strany správního orgánu došlo k pochybení majícímu vliv na objektivitu správního řízení, neboť jí nebylo při nahlížení do spisu umožněno seznámit se se všemi dokumenty a informacemi v nich obsaženými, zatímco byly tyto informace zveřejněny v médiích. Žalobkyně tak měla důvodné obavy, že popsáním postupem byla ohrožena nestrannost správního orgánu v důsledku zvýšeného mediálního tlaku. Městský soud dospěl k závěru, že takto formulované tvrzení nelze považovat za námitku systémové podjatosti, jak ji vymezuje judikatura Nejvyššího správního soudu, neboť se v daném případě nejednalo o rozhodování orgánu územního samosprávného celku v přenesené působnosti ve věci týkající se zájmů tohoto územního samosprávného celku, případně státu. Dle městského soudu tak nebyl naplněn základní znak vymezený judikaturou, aby se mohlo jednat o systémovou podjatost, posuzovaný případ se týkal odpovědnosti za přestupky na úseku ochrany zdraví při práci a zajištění pracovnělékařských služeb. Žalovaný dle městského soudu rovněž nepochybil tím, že žalobkyni nevyzval k doplnění či konkretizaci osoby, proti níž měla námitka podjatosti směřovat. Opačný přístup by dle městského soudu popíral samotný smysl úpravy obsažené v § 14 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Bylo na žalobkyni, aby námitku podjatosti vznesla vůči konkrétní úřední osobě, jakmile se o důvodech podjatosti dozvěděla. S konkrétními jmény všech úředních osob oprávněných činit v řízení úkony přitom byla žalobkyně seznámena. Žalobkyní tvrzený důvod podjatosti navíc nebyl materiálně způsobilý zpochybnit podjatost všech zaměstnanců prvostupňového správního orgánu. Nejednalo se o důvod předpokládaný § 14 odst. 1 správního řádu, který pro vyloučení úřední osoby vyžaduje určitý poměr k věci nebo k účastníkům řízení. Dle městského soudu v posuzovaném případě nebylo vadou řízení s vlivem na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, že zjevně neopodstatněná námitka nebyla postoupena k rozhodnutí nadřízenému orgánu. Městský soud v této souvislosti také připomněl, že rozhodnutí o námitce podjatosti není soudem samostatně přezkoumatelné. Toto rozhodnutí může soud podrobit přezkumu až v souvislosti se soudním přezkumem rozhodnutí ve věci samé. Ani v žalobě proti konečnému rozhodnutí ve věci však žalobkyně relevantní důvody podjatosti neuvedla, setrvala pouze na tvrzeních vznesených ve správním řízení.

[5] Městský soud dále nepřisvědčil námitce, že žalobkyně nebyla povinna dodržet povinnosti pro práci s azbestem z důvodu speciálního technologického postupu. Hlášení prací s azbestem je nutno učinit vždy, když se s ním pracuje, neboť nelze vyloučit uvolňování azbestových vláken. To platí rovněž při strojním odstraňování celých panelů, které se mohou při manipulaci poškodit. Žalobkyně navíc nerealizovala tvrzený speciální postup, který s ohledem na konkrétní uchycení boletických panelů ani nebyl možný.

Pochybení žalobkyně nevyvrací dle městského soudu ani závěry z kontrolního protokolu České inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) a protokol o měření přítomnosti azbestu z července 2021 provedeném akreditovanou laboratoří AQUATEST v Holešovicích (Praha 7). Městský soud přisvědčil rovněž závěrům žalovaného, že zkrápění vodou při demolici nebylo dostatečným opatřením, k čemuž zároveň doplnil, že žalobkyně konkrétní argumentaci správních orgánů ani nerozporovala. Správní orgány dle městského soudu taktéž dostatečně zjistily a posoudily skutkový stav v případě neprovedení vstupní lékařské prohlídky u jednoho z pracovníků žalobkyně. Pokud jde o naplnění důvodů pro liberaci, žalobkyně naplnění těchto důvodů tvrdila pouze obecně a nekonkrétně, svá tvrzení neupřesnila a ničím nedoložila. Městský soud aproboval též závěry žalovaného stran stanovení druhu a výše trestu (pokuty).

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Namítala, že ve správním řízení opakovaně uplatnila námitku podjatosti, která nebyla dostatečně a správně vypořádána. Stěžovatelka zopakovala, že nebyla správním orgánem vyzvána k doplnění či konkretizaci osoby, vůči níž námitka směřuje, a o námitce nebylo vydáno rozhodnutí, takže proti němu nemohla uplatnit opravné prostředky.

[7] Stěžovatelka dále poukázala na to, že při demolici objektu v areálu bývalých Michelských pekáren zvolila speciální technologický postup spočívající zejména v odebrání celého boletického panelu, čímž v žádném případě nemohlo dojít k zásahu do azbestového materiálu. Boletické panely měly být demontovány jako celek bez rozebírání v místě realizace, oddělena měla být pouze okenní část, která materiály s azbestem neobsahovala. O tomto postupu stěžovatelka řádně a opakovaně poučila všechny své zaměstnance, kteří se měli na demolici podílet. Při dodržení technologického postupu tedy nemohlo dojít k vystavení zaměstnanců azbestu. Podle stěžovatelky proto nebylo nutné, aby plnila povinnosti vztahující se na práce s azbestem, jako jsou zajištění kontrolovaného pásma, zajištění zaměstnanců zařazených do třetí rizikové kategorie a vybavení zaměstnanců speciálními ochrannými pomůckami. Stejně tak stěžovatelka z uvedených důvodů nemusela hlásit práce nejméně 30 dnů před jejich zahájením příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví. Stěžovatelka se domnívala, že učinila vše, co po ní právní úprava požaduje, včetně zaškolení odborníků a zajištění odborného dozoru. Problém nastal v důsledku fatální chyby v lidském úsudku zaměstnanců, kteří hrubě porušili stěžovatelčiny pokyny a odchýlili se od stanoveného postupu. Stěžovatelka následně okamžitě přijala veškerá opatření a s odpovědnou osobou rozvázala pracovní poměr.

[8] Stěžovatelka namítla také nepřiměřenost výše uložené pokuty. V této souvislosti odkázala na jiný případ z roku 2013, v němž byla uložena pokuta ve výši 250 000 Kč za pochybení při likvidaci boletických panelů při rekonstrukci školského zařízení, které spočívalo ve vědomém protiprávním jednání a úmyslném porušení zákona, což vyústilo v expozici azbestu. V nyní projednávané věci však k expozici nedošlo ani dojít nemělo. Stěžovatelka uplatnila také námitku nepřezkoumatelnosti.

pokračování

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na to, že stěžovatelka pouze opakuje tvrzení uplatněná již v podaném odvolání a žalobě. Žalovaný se ztotožnil se závěry městského soudu, přičemž k jednotlivým kasačním námitkám zopakoval argumentaci obsaženou v rozhodnutí o odvolání a napadeném rozsudku.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud na úvod připomíná, že kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu [§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Kasační stížnost proto musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat rozhodovací důvody krajského (zde městského) soudu. Není-li tomu tak, je kasační stížnost nepřipustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť se opírá jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s. (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS).

[12] Kasační stížnost podaná stěžovatelkou je z pohledu naplnění této podmínky na samé hranici projednatelnosti, neboť v převážné míře pouze opakuje argumentaci uplatněnou již v žalobě ve vztahu k rozhodnutí žalovaného a vůbec nereaguje na rozhodovací důvody městského soudu. Stěžovatelka tak v kasační stížnosti opakuje totéž, aniž by reflektovala, jak její argumentaci vypořádal městský soud. Nejvyšší správní soud zároveň na tomto místě odkazuje na svou ustálenou judikaturu, dle které obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozsudku soudu. Je totiž odpovědností stěžovatelky, aby v kasační stížnosti v souladu s § 106 odst. 1 a § 109 odst. 4 s. ř. s. specifikovala skutkové a právní důvody, pro které napadá rozhodnutí městského soudu (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54, ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012-42, nebo ze dne 16. 5. 2018, č. j. 1 Afs 172/2017-59).

[13] K obecně uplatněné námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku městského soudu Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud se dostatečně a přezkoumatelně vypořádal se všemi žalobními námitkami a vysvětlil, proč stěžovatelčinu žalobu zamítl. Rozhodovací důvody městského soudu jsou z odůvodnění rozsudku seznatelné (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44), napadený rozsudek tedy není namítanou nepřezkoumatelností zatížen.

[14] V souvislosti s námitkou podjatosti stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že ji měly správní orgány vyzvat k doplnění námitky podjatosti a konkretizaci osoby, vůči níž směřuje, a měly o námitce vydat rozhodnutí. Již městský soud však v bodech 32 až 37 odůvodnění napadeného rozsudku podrobně stěžovatelce vysvětlil, že z námitky podjatosti, kterou uplatnila dne 18. 2. 2022 (a jejího opakovaného uplatnění také v dalších podáních), byly zřejmé její důvody (nesouhlas s postupem prvostupňového orgánu v souvislosti s poskytnutím informací veřejnosti v reakci na žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím), jakož i to, že směřuje vůči celému prvostupňovému správnímu orgánu. Nebyl proto dán důvod, aby prvostupňový správní orgán stěžovatelku vyzýval k doplnění či upřesnění námitky podle § 37 odst. 3 správního řádu. Stěžovatelka

byla v průběhu řízení seznámena se jmény konkrétních úředních osob, které byly oprávněny činit v řízení úkony. Výhrady vůči konkrétní úřední osobě tedy měla stěžovatelka sdělit správním orgánům ve smyslu § 14 odst. 3 správního řádu ihned (bez zbytečného odkladu) poté, jakmile se o podjatosti konkrétní úřední osoby dozvěděla.

[15] Nejvyšší správní soud přisvědčuje městskému soudu i v tom, že vadu s vlivem na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí nepředstavuje ani procesní postup žalovaného spočívající ve vypořádání námitky podjatosti sdělením ze dne 2. 11. 2022, č. j. MZDR 8932/2022-3/OES. Městský soud v této souvislosti upozornil, že stěžovatelčina námitka byla neopodstatněná a neadresná, neboť netvrdila žádný z relevantních důvodů (poměr konkrétních úředních osob k věci či účastníkům řízení) upravený v § 14 odst. 1 správního řádu, resp. netvrdila žádný důvod, který by byl materiálně způsobilý zpochybnit nepodjatost všech úředních osob prvostupňového správního orgánu. Městský soud tedy s odkazem na závěry vyslovené v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2010, č. j. 7 As 72/2010-385, a ze dne 10. 10. 2018, č. j. 6 As 75/2018-83, dovodil, že v případě *prima facie* nedůvodné (zjevně neopodstatněné) námitky není vadou s vlivem na zákonnost vydaného rozhodnutí ve věci, nebylo-li o ní nadřízeným orgánem rozhodnuto. Námitku podjatosti je totiž třeba posuzovat nikoli čistě formálně, ale materiálně. V daném případě prvostupňový správní orgán námitku podjatosti nadřízenému orgánu (žalovanému) předložil podáním ze dne 9. 3. 2022, č. j. HSHMP 13620/2022, který ji vyřídil výše označeným sdělením ze dne 2. 11. 2022. V něm žalovaný dospěl k závěru, že „*negativní právní fikce, že žádná úřední osoba v HSHMP není na základě neadresné a nekonkrétní námitky podjatosti vyloučena podle § 14 odst. 1 správního řádu, je dána přímo § 14 odst. 2 správního řádu. Námitka podjatosti je proto vyřizována (v souladu se zásadou procesní ekonomie) formou sdělení.*“ Žalovaný zároveň uvedl, že v dané věci žádný zájem konkrétní úřední osoby na výsledku řízení nebyl prokázán. Z přehledu dotazů a odpovědí, které prvostupňový správní orgán činil podle zákona č. 106/1999 Sb. a které se týkaly daného případu a byly uveřejněny v anonymizované podobě na webových stránkách prvostupňového orgánu, nelze dovodit, že by hygienická stanice sdělovala informace o žalobkyni (obviněné) a o průběhu s ní vedeného správního řízení v rozporu se zákonem, a už vůbec z nich nelze dovodit, že by jakákoli úřední osoba prvostupňového správního orgánu byla ve věci podjata ve smyslu § 14 odst. 1 správního řádu. Materiálně tedy žalovaný o námitce podjatosti rozhodl a věcně ji posoudil.

[16] Městský soud dále správně upozornil, že rozhodnutí o námitce podjatosti není soudem samostatně přezkoumatelné, případný přezkum tedy probíhá až v rámci konečného rozhodnutí ve věci samé. Stěžovatelka proto nebyla o možnost se proti tvrzené podjatosti, resp. proti vypořádání její námitky žalovaným bránit, připravena. Stěžovatelka však žádné relevantní důvody podjatosti předvídané § 14 odst. 1 správního řádu neuvedla ani v odvolání proti konečnému rozhodnutí žalovaného ve věci samé, ani v následně podané žalobě; v kasační stížnosti se pak bez ohledu na vypořádání této otázky městským soudem omezila toliko na zopakování tvrzení, že o námitce nebylo vydáno samostatné rozhodnutí.

[17] K věci samé pak stěžovatelka argumentuje, že zvolila takový technologický postup a přijala veškerá opatření, která jakékoli uvolnění azbestových vláken vylučovala. Z uvedeného pak stěžovatelka dovozuje, že nemůže být odpovědná za přestupky, které jsou jí kladeny za vinu. Stěžovatelka upozornila, že k pochybení při demolici budovy obsahující

pokračování

azbest došlo z toho důvodu, že její zaměstnanci hrubě porušili pokyny. To však stěžovatelka bezprostředně řešila, a sice rozvázáním pracovního poměru s odpovědnou osobou.

[18] K těmto námitkám Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatelce již bylo žalovaným i městským soudem vysvětleno, že hlášení prací s azbestem podle § 41 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví je nutno učinit při jakékoli pracovní činnosti, jež může vést k expozici azbestu. Do této kategorie patří také strojní odstraňování celých boletických panelů, které se mohou při manipulaci poškodit. Žalovaný zároveň odůvodnil, proč nebylo možné demolici stavby realizovat postupem navrženým stěžovatelkou. Konstrukce panelů (malé ocelové části svařené do rámu z ocelových profilů) totiž technicky neumožňuje oddělovat jejich okenní části tak, aby nedošlo k uvolňování azbestových vláken. Snadné snímání panelů je vyloučeno též z toho důvodu, že jejich rámy jsou ke konstrukcím připojeny svařováním, nikoli zavěšením. V souzené věci navíc bylo v předchozím řízení prokázáno (a stěžovatelka to nečiní sporným), že dodržen nebyl ani jí tvrzený postup. Ve skutečnosti totiž demolice probíhala tak, že těžká technika obsluhovaná pracovníky trhala panely obsahující azbest mechanickým ramenem. Proti těmto skutkovým zjištěním a z nich vyvozeným závěrům, které v napadeném rozsudku potvrdil městský soud, stěžovatelka námitkami nebrojí.

[19] Pokud stěžovatelka následně se zaměstnanci, kteří měli postupovat v rozporu s pokyny, rozvázala pracovní poměr, Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem uvádí, že to nic nemění na tom, že v době spáchání přestupků bylo jejich jednání přičitatelné právě stěžovatelce ve smyslu § 20 odst. 2 písm. c) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Ve věci bylo prokázáno, že k porušení právních povinností došlo co do místa, času a věcné náplně v souvislosti s činností stěžovatelky, a sice při plnění pracovních úkolů stěžovatelčiných zaměstnanců při provádění demolice objektu. Stěžovatelka argumentuje, že se pokoušela selhání zaměstnanců zabránit, to však pro závěr o excesu, který by stěžovatelce nebyl přičitatelný, nepostačuje (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 As 213/2016-60, č. 3642/2017 Sb. NSS, ze dne 21. 10. 2021, č. j. 2 As 352/2020-55, nebo ze dne 30. 5. 2023, č. j. 2 As 325/2021-49).

[20] Stěžovatelka se dovolává též naplnění liberačních důvodů. Podle § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky *právníká osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila*; podle odst. 2 téhož ustanovení pak platí, že *právníká osoba se nemůže odpovědnosti za přestupek zprostit, jestliže z její strany nebyla vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku*.

[21] V rozsudcích ze dne 21. 8. 2018, č. j. 9 As 195/2018-27, ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 As 413/2018-24, ze dne 21. 10. 2021, č. j. 2 As 352/2020-55, nebo ze dne 20. 6. 2022, č. j. 6 As 76/2021-50, Nejvyšší správní soud shrnul, že *„liberační důvody jsou určeny pro aplikaci pouze ve výjimečných případech, jelikož představují výjimku z principu objektivní odpovědnosti. Představují nástroj, jehož cílem je předejít aplikaci neúměrné tvrdosti zákona. Pokud tedy existují okolnosti, ve kterých je nutné posuzovat, zda právnická osoba vynaložila*

veškeré úsilí k zabránění porušení povinnosti, správní orgán se jimi musí skutečně zabývat, a ne pouze konstatovat, že podmínky nebyly splněny. Osoba, která se chce dovolávat liberačního důvodu, musí ovšem prokázat, že provedla technicky možná opatření způsobilá účinně zabránit porušení zákona. Nelze se spokojit s tvrzením, že vynaložila veškeré úsilí, aby ke správnímu deliktu nedošlo, či s poukazem na to, že technicky možná opatření po ní nebylo možné spravedlivě požadovat, protože by jejich provádění bylo neekonomické“ (pozn.: zvýraznění podtržením doplnil soud). V citovaném rozsudku č. j. 2 As 352/2020-55 Nejvyšší správní soud dospěl též k závěru, že provádění (jakéhokoli) školení a plnění poučovací povinnosti ve vztahu k zaměstnancům zásadně nelze považovat za vynaložení veškerého možného úsilí právnické osoby směřujícího k zabránění přestupku, a tedy ani být liberačním důvodem. Přísně nastavené liberační důvody pak nenaplnují ani obecná tvrzení o výkonu kontrolní činnosti.

[22] S ohledem na citovanou právní úpravu a judikaturu proto Nejvyšší správní soud přisvědčuje závěrům městského soudu, že stěžovatelka svá tvrzení o vynaložení veškerého úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupkům zabránila, nedostatečně konkretizovala a svá tvrzení ani nedoložila. Stěžovatelka se omezila toliko na obecné tvrzení, že učinila vše, aby práce byly prováděny řádně a bezpečně, že stanovila technologický postup, provedla zaškolení odborníků, zajistila dozor apod. Taková tvrzení, navíc bez odpovídajících důkazů, však nesvědčí o provedení takových technických opatření, jež by byla způsobilá zabránit porušení zákona, a tedy naplnit liberační důvody.

[23] Stěžovatelka namítla také nepřiměřenou výši uložené pokuty. V této souvislosti odkazovala na případ, za který byla v roce 2013 uložena za nesprávné nakládání s boletickými panely jiné osobě pokuta ve výši 250 000 Kč. Odkaz na více než deset let starý případ, u něhož nelze posoudit konkrétní skutkové okolnosti ani majetkové poměry osoby, již byla pokuta uložena, nepostačuje k závěru, že pokuta snižená v nyní projednávaném případě žalovaným na výši 500 000 Kč je pokutou nepřiměřenou. Nejvyšší správní soud naopak přisvědčuje městskému soudu, že žalovaný přihlédl ke všem kritériím stanoveným zákonem o odpovědnosti za přestupky pro stanovení druhu a výše trestu a řádně je odůvodnil. S ohledem na absenci stěžovatelčiny argumentace, již by závěry soudu konkrétně zpochybnila, Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje na body 45 až 49 napadeného rozsudku, kde se městský soud s otázkou přiměřenosti uložené sankce podrobně vypořádal.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[25] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně (stěžovatelka) neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 3. března 2025

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu